

Zorgzame kerk: geen pasklare modellen voorhanden

Op de studiedag 'Zorgzame Kerk in de praktijk' – 2 oktober jl. – presenteerde professor Herman Noordegraaf de eerste bevindingen van een onderzoek naar de rol van de kerk in de participatiesamenleving. Zorg voor mensen is niet meer vanzelfsprekend een overheidstaak. Daar weten diakenen alles van.

De nadruk in onze samenleving ligt steeds meer op de eigen kracht van burgers en hun sociaal netwerk. Welke rol kan en wil de kerk spelen in deze 'participatiesamenleving'? Kerk in Actie startte daarom het project Zorgzame Kerk.

Noordegraaf, hoogleraar diaconaat, merkt dat het onderwerp breed leeft. "Studenten van mij komen het vaak tegen tijdens huisbezoeken. Mensen komen met vragen over het verkrijgen van zorg. Ook merk ik dat voor predikanten alles nu dichterbij is gekomen." Hij vindt het verheugend dat gemeenten actief zoeken naar mogelijkheden om in deze nieuwe situatie hun verantwoordelijkheid vorm te geven. "Er is geen blauwdruk en er zijn geen pasklare modellen voorhanden. We bevinden ons in een overgang naar een ander type samenleving. Daarin moeten kerken hun weg in zien te vinden."

Zorg is maatwerk. Per plaats verschilt de behoefte omdat gemeenten de zorg verschillend inrichten en de zorgbehoefte van de lokale bevolking verschilt. Noordegraaf: "Opvallend is dat de contacten die de kerkelijke werkgroepen of diaconieën legden met zorg- en welzijnsorganisaties en de burgerlijke gemeente voor het merendeel positief waren. Overigens zijn ook de burgerlijke gemeente en de organisaties sterk zoekende naar de invulling van hun rol."

Zorgmaatje springt eruit

Van de verschillende manieren om zorgzame kerk te zijn springt de pijler 'zorgmaatje' eruit. "Waar vooral behoefte aan bestaat is de inzet van vrijwilligers nu professionele ondersteuning sterk beperkt is. Ik denk overigens dat je in de concrete situatie moet bepalen waar de meest urgente behoeften liggen. Vandaar dat een inventarisatie door de diaconie belangrijk is. Nagaan wat je mogelijkheden en onmogelijkheden zijn. Je moet goed kijken naar welke 'hulpbronnen' je ter beschikking hebt als kerkelijke gemeente: menskracht, gebouwen, geloof en inspiratie, rituelen, kennis en nog meer."

Kritische participatie

Noordegraaf pleit voor 'kritische participatie'. "Dat betekent dat je als kerk bereid bent om je in te zetten ook in de lokale samenleving, maar dat je kritisch signaleert waar mensen tussen wal en schip vallen. Ook met vrijwilligers kun je dat lang niet altijd opvangen. Bovendien, als er specifieke deskundigheid vereist is en een grotere verantwoordelijkheid, dan is professionele ondersteuning nodig. We moeten als kerken opkomen voor bestaanszekerheid van mensen. Lokale kerken kunnen signaleren en in contact treden en overleggen met de burgerlijke gemeente. Of, als dat niet helpt, protesteren." ■

Tekst: Maurits van Stuijvenberg en Janet van Dijk, communicatiemedewerkers Zorgzame Kerk. Foto: Anne Paul Roukema, InHisImage.nl

Word ook een Zorgzame Kerk!

Ook uw gemeente kan een zorgzame kerk zijn. Het toerustingscentrum van de Protestantse Kerk, PCTE, biedt een instapmodule aan die helpt bij de oriëntatie op de visie en mogelijkheden om zorgzame kerk te zijn in uw lokale situatie. Ook kunt u gebruik maken van een advies- en begeleidingstraject.

Neem contact op met projectcoördinator Willy Meijnhardt, w.meijnhardt@kerkinactie.nl of uw gemeenteadviseur, via www.protestantsekerk.nl/gemeenteadviseur. Meer informatie over het project vindt u op www.kerkinactie.nl/zorgzamekerk.